

KLEINE ZONDAGSVERTELLINGEN.

DE DOOFSTOMME JONGEN

EN

HET MERKWAARDIGE GEBED.

TWEE VERHALEN

DOOR

E. GERDES.

TE LEIDEN, BIJ A. W. SIJTHOFF.

DE DOOFSTOMME JONGEN

EN

HET MERKWAARDIGE GEBED.

TWEE VERHALEN

DOOR

E. GERDES.

TE LEIDEN, BIJ A. W. SIJTHOFF.

DOOFSTOM EN NOCHTANS SPREKEND.

Er woonde vroeger in onze straat een meester schoenmaker. Zulk een titel kwam hem echter niet toe, en de man gaf zich dien naam ook niet, want er was aan de post zijner deur geen plaatje geslagen, waarop met groote letters geschreven stond:

J. VAN DER PIK

Mr. Schoen en laarzenmaker.

O neen, zulke hooge sprongen had van der Pik nog nooit gemaakt. Hij was tevreden als men hem slechts eenvoudig baas Pik of Pikbaas noemde, en hij gevoelde zich zeer vereerd, wanneer een vreemdeling zijne kleine woning binnen trad en hem baas van der Pik noemde. Twee kenteekenen evenwel droeg zijn huisje, dat de bewoner een schoenmaker

was. Het eene bestond hierin dat er boven zijne deur eene ijzeren roê uitstak, waaraan eene roode houten laars hing, en bovendien stond er voor zijn venster geschreven:

Hier lapt men schoene en laarse en verkoopt men alderbest Engelsch schoenesmeer.

Dat was alles, — maar het was ook genoeg. Want al zou er ook een blinde voorbij de woning van baas Pik gekomen zijn, nochtans zou hij geweten hebben dat daar een schoenmaker of lapper woonde, wijl hij den ganschen dag en zelfs tot laat in den nacht den schoenmakershamer had kunnen vernemen.

Baas Pik, gij merkt het wel lieve lezers, was geen aanzienlijk man. Hij was arm en moest den ganschen dag tobben en zwoegen voor zijn dagelijksch brood. Somtijds had hij niet eens zooveel geld in huis, dat hij een paar nieuwe uitgesneden leëren zolen bij den leërhandelaar kon koopen, en dat hij eerst zijn zondagsjas in de bank van leening moest brengen, om daarvoor het benoodigde geld te ontvangen.

Baas Pik had een groot huishouden. Hij had eene vrouw met zes kinderen, waarvan het jongste nauwelijks een jaar oud was. Ik zal wel niet noodig

hebben u te zeggen dat schraalhans keukenmeester was bij baas Pik, en dat zijne vrouw dikwijls bij hem kwam, zeggende: „lieve man, ik heb geen brood meer voor de kinderen.”

Ja, het gebeurde zelfs dikwijls dat baas Pik met de zijnen des avonds met eene hongerige maag naar bed ging, in de hoop des anderen daags geld te ontvangen om voedsel te kunnen koopen. Gebraden vleesch was bij hem zoo zeldzaam als de electriche telegraaf op Nova Zembla en biefstuk was hem even onbekend als de spoorwagen in Patagonien. Droog roggebrood, aardappelen met azijn en een ideetje spek was hun dagelijksche kost, en als baas Pik eens een extra duitje ontvangen had voor een achterlap, dan trakteeerde vrouw Pik des zondags op rijstebrij. Maar die smaakte! Als de schotel op tafel stond, was deszelfs inhoud reeds half door veertien oogen verslonden, en men wachtte slechts op den huisvader, die met het gebed vóór het eten een aanvang zou maken. Want hoewel baas Pik arm was, leefde hij nochtans niet, gelijk vele armen doen. O neen, baas Pik was een zeer godsdienstig man. Hij zou niet gaarne het vroege morgenuur laten voorbij gaan, zonder uit den

Bijbel voorgelezen te hebben, al stond er ook slechts een kommetje met suikerij in plaats van koffij voor hem, of al lag er slechts eene dikke snede roggebrood in plaats van een lekkeren boterham op zijn bord. Des avonds, wanneer zijne kinderen reeds lang te bed lagen, knielde hij dikwijls met zijne vrouw neder en bad den Heer om Zijnen zegen. Hij bad dus wel om zijn dagelijksch brood, maar het meest lag hem het welzijn zijner kinderen op het hart. Vurig smeekte hij den Heer dat zijne kinderen Hem en Zijn woord toch mochten leeren liefhebben. Maar hierbij liet hij het niet. Hij wist dat bidden gepaard moest gaan met werken, en dat de Heer het werk zegent wanneer men het biddende verricht. Daarom nam hij ook dikwijls zijne kinderen in een ledig uurtje ter zijde, las met hen en vertelde hun veel van den goeden God, die om Christus wille den hemel ontsloten had voor allen die tot Hem wilden komen. Een en ander had op zijne kinderen een merkelfijken invloed uitgeoefend, maar op geen meer dan op Hendrik. En deze was — doofstom.

Doofstom? vraagt gij zeker. Hoe kon het kind zijnen vader dan verstaan?

Dat zal ik u zeggen. Baas Pik had van iemand de vingertaal der doofstommen geleerd, en op deze wijze sprak hij nu met zijn kind. Ja zelfs onderhield hij zich het meest met Hendrik, omdat de arme veertienjarige knaap het meest behoefte had aan kennis. De andere kinderen bezochten kerk en zondagscholen, maar Hendrik moest altijd te huis zitten. Hij had wel, met vele moeite, iets leeren lezen, maar sommige uitdrukkingen waren hem zeer vreemd, en hij kon ze ook moeilijk te weten komen, omdat hij niemand had dan zijn vader, met wien hij spreken kon.

In weerwil van dit alles was Hendrik toch een lieve jongen. Hij mocht doofstom zijn, — maar het oor zijn geestes was niet gesloten en hij vernam zelfs in zijn eenzaam gebed vertroostingen, gelijk het de andere kinderen van zijn leeftijd niet ondervonden. Al konden zijne lippen geen geluid te weeg brengen, zijn ziel maakte nochtans groot den Heer en hij mocht menigmaal een lofsalm zingen, die de menschen niet vernamen, maar wier zoete toonen nochtans door den Heer daar boven opgevangen werden.

Het was Zondag middag. Baas Pik, die de geheele week hard moest werken en dus weinig gelegenheid

had om uit te gaan, had met zijne kinderen eene wandeling gemaakt, en was juist te huis gekomen. Hij verzamelde groot en klein om zich heen, zong met zijne kinderen een gezang en vertelde hun iets uit het leven van Jezus, middelerwijl zijne vrouw het middagmaal toebereidde. Daar klonk de stem: het eten is gereed! en nadat baas Pik geëindigd had, zette men zich om de tafel, terwijl de dampende rijstebrij-schotel ieder uitnoodigde. Doch hoe sterk ook de honger der kleinen mocht zijn, niemand zou het gewaagd hebben, iets te nuttigen voor dat vader eenen zegen had afgebeden. Hendrik bleef al dien tijd stilletjes achter zijn bord staan en zag naar de lippen zijns vaders, terwijl hij zachtjes voor zich zelve zeide:

Zegen Heere deze spijs,
 Ons tot kracht en U ten prijs,
 Om Jezus wille — Amen!

„Klop, klop!” ging het aan de deur.

„Binnen!” riep baas Pik.

„Wel, neef Stouders! zijt gij het?” vroeg baas Pik den binnentredende. „Waar komt gij toe, om mij te bezoeken?”

„Ik ben het zelf,” antwoordde de binnentredende.

„Ik kom regelrecht van Weesp.”

„Om hier te kerken?” vroeg baas Pik.

„Dat kunt ge begrijpen!” zei neef Stouders, die niet zulke vriendelijke oogen had als baas Pik. „Dat kunt ge begrijpen! Ik heb wel wat anders te doen, dan Zondags naar de kerk te loopen. Ik verdien daar geen rooden cent meê.”

„Dat weet gij niet,” zei baas Pik. „Ik zou toch denken, dat als gij den Heer dient, Hij uw huis zegent.”

„Ja ja — al te maal praatjes. Die ken ik al lang. Maar daarom ben ik nu niet gekomen. Ik heb wat anders te doen, dan met u over de kerk en de godsdienst te spreken. Ik heb een leerjongen noodig.”

„En moet gij daarom bij mij komen? Gij weet toch wel dat ik er geen knechts op na houd, en dat ik mijn werk met mijne twee oudste zoons afmaak.”

„Juist, dat weet ik. En daarom kom ik ook. Toen ik onlangs hier eens kwam, zag ik uwen Hendrik vlijtig aan den arbeid, en de els ging er door, dat het een lust was om te zien. Gisteren avond sprak ik met mijne vrouw over uwen Hendrik, en wjl ik

reeds lang verlangd heb naar eenen leerjongen, dacht ik het beste te zijn u te vragen of gij mij uwen Hendrik wilt afstaan?"

„Hendrik!” riepen baas Pik en zijne vrouw gelijktijdig uit.

„Mijn lieve Hein!” zeide de schoenmakers vrouw. „Och neen, neef, dat verdriet moet gij mij niet aandoen. Ik heb hem zoo lief.”

„Hij zal het goed bij mij hebben, nicht,” zei neef Stouders. „Eten en drinken in overvloed en elke week nog een schelling zakgeld.”

„Maar hij is pas veertien jaar, neef!”

„Des te beter voor u en voor mij,” zeide de schoenmaker uit Weesp. „Gij behoeft een achterlap minder in de week te maken om zijne maag te vullen, en ik kan van hem een knap werkman maken. Over een jaar of zes is hij in staat zelf baas te worden.”

„In een pothuisje,” zeide baas Pik. „Ik geloof niet dat de arme jongen het ver zal brengen in de wereld. Maar..... het is waar, gij neemt mij daardoor eene groote zorg van mijne schouders. Weet gij wat, neef, ik zal er rijpelijk over nadenken en er nog eens met mijne vrouw en Hendrik over spreken.”

„En wanneer zal ik antwoord bekomen?”

„Zoo de Heer wil binnen acht dagen. Als wij het dan eens zijn, breng ik u mijn kind zelf.”

„Afgesproken!” zei neef Stouders, en zonder in het minst naar een of ander te vragen, gaf hij den schoenmaker de hand en vertrok.

Drie dagen waren voorbijgegaan, maar niet zonder strijd, niet zonder zorg, niet zonder tranen en zuchten. Menigmalen zat baas Pik met zijn spanriem om de knie te turen op een oude laars, welke hij repareren moest; maar dan zag hij els noch pekdraad. Hij zag niets dan zijn lieven doofstommen Hendrik, die nu op het punt was het ouderlijke huis te verlaten, en tegen hem over stond neef Stouders, die een weinig ruw was. Maar weder bedacht hij dat zijn arme Hendrik beter voedsel en betere kleederen, betere ligging en beter onderwijs in zijn vak zou hebben, dan hij, de geringe schoenlapper, hem geven kon. En al zuchtende stak hij dan de els door het leder, uitroepende: „zoo de Heer wil, mij is het wel.”

Den volgenden dag aanvaardde hij met Hendrik de reis. De moeder met hare kinderen geleidden hem tot aan de poort en daar werd afscheid genomen.

Hendrik was niet het minste bedroefd. Hij kon geen woord uiten, maar zijne tranen spraken meer dan duizend uitdrukkingen van smart. En toen zijn vader hem tot bij neef Stouders gebracht had en weder van hem afscheid nam, zeide baas Pik in de vingertaal tot Hendrik: „de Heer zij u genadig, mijn zoon. Hij zij uw bewaarder, uwe schaduw aan uwe rechterhand. Hij moge u bewaren van alle kwaad.”

Hendrik was nu bij neef Stouders. Hoe geheel anders was het daar! Reeds den eersten dag merkte Hendrik op dat men bij het middagmaal niets eens bad. Wanneer de schotel met aardappels op tafel stond, riep nicht Stouders de kinderen van de straat of van de plaats, en dan tastten zij allen te gelijk toe, zonder te bidden of iets te vragen.

Hendrik zat stil op zijnen stoel. Neef Stouders be-
duidde hem dat hij ook in den schotel moest pikken,”
maar Hendrik schudde met het hoofd en toonde hem
de gevouwen handen en de gesloten oogen. Maar
neef Stouders zeide: „daarvoor hebben wij geen tijd!”

En zonder acht te geven op Hendriks teekens, doopte hij een aardappel van de grootste soort in het sauskommetje en stak dien regelrecht in den mond. Hendrik daarentegen bad stil voor zich, en nu gewis zijnde dat de Heer deze spijs zegenen zou, at hij met bijzondere graagte.

Des avonds en des morgens was Hendrik ook niets op zijn gemak. In het geheele huisgezin was er geen Bijbel te vinden, niet eens een psalmboek. Het dagwerk werd derhalve ook niet aangevangen met het lezen van Gods woord en des avonds daarmede niet besloten. Geen geestelijk lied ruischte er door het huis, en zoo er al een zang gehoord werd, dan was het een van die loszinnige liedjes, die in den laatsten tijd Holland overstroomden. Hendrik kon niet luide zingen en niet luide lezen, maar eer hij aan het werk ging, nam hij zijn Bijbel, dien hij met zijne gespaarde penningen betaald had, en las er een gedeelte van. De andere kinderen en ook neef en nicht Stouders lachten hem hierover uit; ook noemden zij hem „de fijne Hendrik,” maar Hendrik zag en hoorde niets. Hetzelfde deed hij des avonds en terwijl, na afgeloopen arbeid, neef Stouders naar de herberg ging, nam Hendrik weder den Bijbel.

Op zekeren middag is het eten gereed en men wacht nog slechts op de kinderen, die buiten rondloopen. Eindelijk zijn allen bij elkander geroepen en ieder wil als naar gewoonte, zonder eerst te bidden, toetasten. Hendrik zat stil op zijne plaats. Wel gaf hij eenige teekenen dat men eerst bidden moest, doch neef Stouders hield zich alsof hij dit niet zag. Wat zou Hendrik doen? Spreken kon hij niet — en hoe zou hij het hun anders doen vernemen, dat het gebed noodzakelijk en een gebod is? Daar valt hem iets in. IJlings staat hij van de tafel op en haalt uit eene oude laars, welke hij daar straks bezig was te verstellen, zijn kleinen Bijbel. Hij opende dien, zocht naar 1 Cor. X vers 31 en den vinger bij dezen tekst houdende, liet hij neef Stouders de volgende regelen lezen:

„Hetzij dan dat gijlieden eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij gij iets anders doet, doet het al ter eere Gods.”

Neef Stouders had den tekst hardop gelezen, en zijne vrouw, die juist gereed stond een beentje te kluiven, legde het bedaard op haar bord en luisterde; want naauwelijks had zij den eersten regel vernomen of zij herinnerde zich dat zij dien meermalen gehoord

had. Ja zelfs werd het haar duidelijk dat zij dien tekst in hare kindsheid van buiten geleerd — maar nu helaas vergeten had.

Neef Stouders had den tekst gelezen. Hij wilde den Bijbel weder aan Hendrik teruggeven, maar zijne vrouw verzocht hem dezelfde woorden nog eens te herhalen. Neef Stouders deed dit, en toen zijne vrouw aanzierende, als om haar te vragen wat zij wilde, las hij in hare oogen de begeerte om aan het gebod des Apostels te gehoorzamen.

En voor het eerst sedert vele jaren klonk de stem des huisvaders binnen de muren dezer woning, eenen zegen vragende over deze spijzen.

Hoe lekker smaakte Hendrik dien middag het eten. Maar neef en nicht Stouders niet minder. Het was hun alsof zij bij den koning ter maaltijd geweest waren. Maar eer neef nog kon opstaan, bladerde Hendrik weder in zijn bijbeltje, zocht naar 1 Thess. V vs. 18 en liet dit neef Stouders ook voorlezen. Met eene luide stem las deze:

„Dank God in alles: want dit is de wil van God in Christus Jezus over u.”

Dat was een blijde dag voor Hendrik. Die blijdschap

drukte hij ook uit onder zijn werk, want de els en de hamer gingen zoo lustig, dat het verstelwerk, 't geen hij onderhanden had, wel een half uur eerder gereed was.

Des avonds toen neef Stouders gereed stond uit te gaan, nam Hendrik weder zijnen Bijbel. Hoe dikwijls de schoenmaker dit Hendrik ook reeds had zien doen, nog nimmer had hem dit zoo getroffen als thans. Om de waarheid te zeggen: het hinderde hem dat de knaap juist thans zat te lezen, nu hij op het punt stond uit te gaan. Hij borstelde zijn jas wel twintig malen af — en telkens vond hij nog een pluisje, maar..... Hendrik met zijn bijbel zat hem in den weg Reeds had hij zijn hoed in de hand, reeds ging hij naar de deur.... toen hij zich iets scheen te herinneren en aan Hendrik te verstaan gaf, dat hij weleens even den Bijbel wilde inzien. Dadelijk was Hendrik bereid en gaf hem het Woord van God. Neef Stouders zette zijn hoed af, sloeg een paar bladen om en las het vijfde hoofdstuk van Paulus aan de Efezen. Dit woord scheen indruk op hem te maken, want hij las gedurig meer en meer.

En Hendrik? Hij zat stil op zijn schoenmakers-

krukje en bad, als het ware den Heere toefluisterende, dat het Hem toch behagen mocht dat woord te zegenen . . .

Dien avond ging neef Stouders niet naar de herberg, en wat nog beter is sedert dien tijd leest neef Stouders den Bijbel met zijne vrouw en kinderen.

De Heer had het gebed van den doofstommen Hendrik verhoord. Wel was hij doofstom, maar nochtans sprak hij beter dan de wereldling, die zijne tong niet altijd gebruikt ter eere Gods.

HET MERKWAARDIGE GEBED.

In de omstreken van Elberfeld woonde eenige jaren geleden, de knaap van wien ik u hier iets mededeelen wil. Het was een jongentje van ongeveer acht jaren, die het voorrecht had in de vreeze des Heeren opgevoed te worden, daar zijne ouders lieve christelijke menschen waren, die hun kind dagelijks den Heer in hun gebed opdroegen. Op zekeren morgen had het knaapje zich verslapen. De huisklok wijst kwartier voor achten en de school begint om acht uur. Nu moeten onze lezers weten, dat de dorpsscholen in Duitschland eenigzins anders ingericht zijn dan hier en vooral dat een dorpsschoolmeester aldaar een koning in het klein is, die over veel macht te gebieden heeft. Dit komt wijl de Duitschers meer achting en eerbied

voor het onderwijs en den onderwijzer hebben dan dit gewoonlijk hier te lande het geval is, hoewel de verstandige lieden in ons vaderland er beter over denken. Doch in waarheid kan ik getuigen dat nergens eenen onderwijzer meer ontzag wordt toegedragen dan in Duitschland.

Ons knaapje denkt met schrik aan den korten tijd die hem vergund is. Hij springt spoedig het bed uit, kleedt zich biddende aan, raapt zijne boeken bijeen, grijpt in de benauwdheid naar zijn boterham en snelt onder het roepen van „dag moe, dag va!” de deur uit. Nauwelijks is hij op weg of de klok begint te slaan. Met schrik denkt hij aan de straf, die den te laat komende bedreigt, en nog meer aan de droefheid, welke hij daardoor zijnen ouders berokkent. De angst benauwt hem, en hij siddert, in weerwil dat de zweetdruppelen langs zijne wangen vloeien. Plot-seling roept hij uit: „Heere JEZUS! doe de klok stil staan! Houd de klok vast!”

En zie de Heer verhoorde oogenblikkelijk het gebed! De Heer sprak het amen op de roepstem van het benauwde kind. Wel is waar deed de Heer niet juist wat het kind in zijne eenvoudigheid begeerde,

maar toch werd het gebed zoo verhoord dat de knaap ook hier zeggen moest: „de Heer doet boven bidden en denken!” De klok stond wel niet stil, maar toch kwam het kind nog te vroeg in de school: want toen de knaap bijna buiten adem in de nabijheid der school komt, staat de onderwijzer voor de schooldeur, omgeven door al de schoolkinderen, die in de school willen, maar niet kunnen. De onderwijzer namelijk had de deur met den sleutel willen openen, en bij ongeluk was deze afgebroken en de baard in het slot gebleven, zoodat er naar den smid moest gezonden worden, die het slot zou openbreken. Dit geschiedde juist toen de knaap aankwam, en eer nog de slotemaker met zijn werk gereed was, sloeg het hart van den knaap weder rustig en kalm, en kon hij den Heer danken, die zoo wonderbaar zijn gebed verhoord had.
